

A ד"ט

Intro

Today we will Be"H learn דף לה of בבא קמא.
Some of the topics we will learn about include:

מקלקל בשבת

One is ordinarily exempt for doing מלאכה on Shabbos in a destructive manner. However, regarding חובל ומבעיר

It is a מחלוקת if one is liable for wounding and burning on Shabbos in a destructive manner.

קים ליה בדרבה מניה

One only receives the more stringent of two possible punishments for a single action. Additionally, according to תנא דבי חזקיה, שוגג נמי

One is also exempt from payment for an inadvertent action that WOULD receive the death penalty if he were to do it intentionally.

כוונה לבושת

One is liable for the humiliation caused to another person even if he did not intend to embarrass him, as long as the injury was intentional.

A

מקלקל בשבת

קים ליה בדרבה מניה

כוונה לבושת

B

ממון המוטל בספק

If circumstances of a case are inherently unclear, it is a מחלוקת whether חולקין

The litigants divide the disputed sum, OR

המציא מחבירו עליו הראיה

The burden of proof rests on the claimant, and the defendant does not have to pay.

The Gemara discusses whether this מחלוקת also applies if ברי וברי

Both parties claim to be certain of their claims.

טענו חטין והודה בשעורין

If a person claims that someone owes him one item, and the defendant claims that he owes him something else instead, it is a מחלוקת whether he is even liable for the lesser item, because perhaps the claimant has admitted that he is not owed anything else, and has thus effectively forgiven him.

B

ממון המוטל בספק

המציא מחבירו עליו הראיה

טענו חטין והודה בשעורין

1 So let's review...

The Mishnah at the end of ע"ב ל"ד דף states;

יש חייב על מעשה שורו
 ופטור על מעשה עצמו

There are certain actions for which one is only liable for his animal's action, and not for his own action.

And then there are actions for which

פטור על מעשה שורו
 וחייב על מעשה עצמו

He is only liable for his own action and not for his animal's actions.

כיצד

שורו שבייש פטור

והוא שבייש חייב

One is not liable for בושת if his animal embarrassed another person, while he IS liable if he did so himself.

Similarly,

שורו שסימא את עין עבדו והפיל את שינו פטור

והוא שסימא את עין עבדו והפיל את שינו חייב

One's slave does not go free if his animal blinded him or knocked out his tooth, while they do go free if the master did so.

On the other hand,

שורו שחבל באביו ובאמו חייב

והוא שחבל באביו ובאמו פטור

One is liable if his animal injures his parent, while he is exempt if he did so himself;

Similarly,

שורו שהדליק את הגדיש בשבת חייב

והוא שהדליק את הגדיש בשבת פטור

One is liable if his animal burns down a stack of grain on Shabbos, while he is exempt if he did so himself;

מפני שהוא מתחייב בנפשו

Because, he is liable for the death penalty for injuring his parent or violating the Shabbos, and

קים ליה בדרבה מיניה

One only receives the more stringent of two possible punishments for a single action.

1

The Mishnah states...

פטור
 על מעשה שורו
 וחייב
 על מעשה עצמו

יש חייב
 על מעשה שורו
 ופטור
 על מעשה עצמו

...כך

שורו שבייש

פטור

והוא שבייש

חייב

שורו שחבל באביו ובאמו

חייב

והוא שחבל באביו ובאמו

פטור

שורו שסימא את עין עבדו

והפיל את שינו

פטור

והוא שסימא את עין עבדו

והפיל את שינו

חייב

שורו שהדליק

את הגדיש בשבת

חייב

והוא שהדליק

את הגדיש בשבת

פטור

*אסני לפזא מתמייה קנסלו
 for injuring his parent
 or violating the Shabbos*

קים ליה בדרבה מיניה

2 The Gemara seeks to resolve a מחלוקת in Hilchos Shabbos from our Mishnah:

רבי אבהו says
כל המקלקלין פטורין
חוץ מחובל ומבעיר

One is ordinarily exempt for doing מלאכה on Shabbos in a destructive manner. However, one IS liable for wounding and burning, although they are inherently destructive acts. רבי יוחנן disagrees and maintains

חובל בצריך לכלבו
מבעיר בצריך לאפרו

One is only liable for performing these מלאכות in a constructive manner, such as wounding to procure blood for one's dog, and burning something to obtain its ashes.

Now, the Gemara assumes

הוא דומיא דשורו

The Mishnah contrasts similar cases, and so

מה שורו דלא קבעי ליה
אף הוא נמי דלא קבעי ליה

Just as an ox burns something accidentally, and not for the ashes, so too, we must be discussing a person who did not burn something for its ashes; yet the Mishnah says

פטור מפני שהוא מתחייב בנפשו

One receives the death penalty! Clearly, חובל ומקלקל חייב, one is liable for burning in a destructive manner as well.

2

The Gemara seeks to resolve a מחלוקת...

רבי יוחנן:
חובל בצריך לכלבו
מבעיר בצריך לאפרו

*One is only liable
in a constructive manner,
such as wounding to
procure blood for one's dog,
and burning something
to obtain its ashes*

רבי אבהו:
כל המקלקלין פטורין
חוץ מחובל ומבעיר

*One IS liable for
wounding and burning,
although they're inherently
destructive acts*

Now, the Gemara assumes

הוא דומיא דשורו
מה שורו דלא קבעי ליה
אף הוא נמי דלא קבעי ליה

*Just as an ox burns something
accidentally, and not for the ashes,
so too, we must be discussing
a person who did not burn for its ashes*

yet the Mishnah says

פטור מפני שהוא מתחייב בנפשו

Clearly,
חובל ומקלקל חייב

3 The Gemara proposes two answers:

1.

שורו דומיא דידיה

The comparison is made in the opposite direction:

מה הוא דקבעי ליה

אף שורו דקבעי ליה

Both he and his ox burned something for its ashes; for example,

בשור פקח שעלתה לו נשיכה בגבו

וקא בעי למקלייה ואיגנדר בקוטמא

The ox needed ash to roll in to relieve a wound on its back, and the Gemara establishes that oxen occasionally perform similar intelligent actions.

However, if the Mishnah refers to intentional acts, the Gemara explains

שורו שבייש

כגון שנתכוון להזיק

It injured intentionally, and

נתכוון להזיק

אע"פ שלא נתכוון לבייש

One is liable for בושת as long as the injury was intentional.

3


The Gemara proposes two answers:

1

**שורו דומיא דידיה
מה הוא דקבעי ליה
אף שורו דקבעי ליה**

Both he and his ox burned something for its ashes

For example,

**בשור פקח שעלתה לו נשיכה בגבו
וקא בעי למקלייה ואיגנדר בקוטמא**

The ox needed ash to roll in to relieve a wound on its back

However,

if the Mishnah refers to intentional acts
the Gemara explains

**שורו שבייש
כגון שנתכוון להזיק**

It injured intentionally

and

**נתכוון להזיק
אע"פ שלא נתכוון לבייש**

One is liable for בושת
as long as the injury was intentional

4 2. A second answer:
 הוא דומיא דשורו
 We are comparing his actions to his animal's actions,
 because
 מתניתין בשוגג
 The Mishnah refers to unintentional actions.
 Nevertheless, he is exempt, because תנא דבי חזקיה holds
 that
 קים ליה בדרבה מיניה
 Applies even בשוגג; one is also exempt from payment for
 an inadvertent action that WOULD receive the death
 penalty if he were to do it מזיד, intentionally.
 He derives it from the Pasuk
 מכה אדם ומכה בהמה
 As comparing one who kills a person and one who kills an
 ox; namely,
 לא חלקת בה
 בין שוגג בין מזיד בין מתכוון לשאין מתכוון
 לחייבו ממונן אלא לפוטרו ממונן
 =====

4 2

**הוא דומיא דשורו
מתניתין בשוגג**

*Nevertheless, he is exempt,
because תנא דבי חזקיה holds that*

קים ליה בדרבה מיניה

מכה אדם ומכה בהמה

*Comparing one who kills a person
and one who kills an ox;*

לא חלקת בה

*בין שוגג בין מזיד בין מתכוון לשאין מתכוון
לחייבו ממונן אלא לפוטרו ממונן*

5 Zugt di Mishnah
 שור שהיה רודף אחר שור אחר והזיק
 If one ox chased another ox that was later found injured;
 זה אומר שורך הזיק
 וזה אומר לא כי
 אלא בסלע לקה
 And the owners dispute whether it was gored, or if it
 injured itself on a rock,
 המוציא מחבירו עליו הראיה
 The burden of proof rests on the claimant, and the
 defendant does not have to pay.

5 משנה

**שור שהיה רודף אחר שור אחר
והזיק**

*If one ox chased another ox
that was later found injured*

זה אומר לא כי אלא בסלע לקה	זה אומר שורך הזיק
<i>It injured itself on a rock</i>	<i>It was gored</i>

המוציא מחבירו עליו הראיה

The burden of proof rests on the claimant

8 However, the Gemara refutes this inference from the next section of the Mishnah:

היה אחד גדול ואחד קטן

If a large and a small ox chased another ox;

הניזק אומר גדול הזיק

והמזיק אומר לא כי

אלא קטן הזיק

The ניזק claims that the larger ox damaged, so he can collect the entire נזק חצי, and the מזיק claims that the smaller ox damaged, so that the ניזק can only collect the value of the small ox; OR

אחד תם ואחד מועד

If one of the oxen was a תם, and the other a מועד,

הניזק אומר מועד הזיק

והמזיק אומר לא כי

אלא תם הזיק

The ניזק claims that the מועד damaged, so that he can collect שלם נזק, and the מזיק claims that the תם damaged, so that he's only liable for חצי נזק,

המוציא מחבירו עליו הראיה

The ניזק must bring proof to collect the larger amount.

The Gemara infers

הא לא מייתי ראיה

שקיל כדאמר מזיק

If he has no proof, he still collects the smaller amount.

8

~~However, the Gemara refutes this inference from the next section of the Mishnah:~~

היה אחד גדול ואחד קטן

והמזיק אומר לא כי
אלא קטן הזיק

The ניזק can only collect
the value of the small ox

הניזק אומר
גדול הזיק

He can collect
the entire נזק חצי

אחד תם ואחד מועד

והמזיק אומר לא כי
אלא תם הזיק

He's only liable for
חצי נזק

הניזק אומר
מועד הזיק

He can collect
נזק שלם

המוציא מחבירו עליו הראיה

The ניזק must bring proof
to collect the larger amount

The Gemara infers

הא לא מייתי ראיה
שקיל כדאמר מזיק

If he has no proof,
he still collects the smaller amount

10 The Mishnah concludes
 היו הניזקין שנים
 אחד גדול ואחד קטן
 והמזיקין שנים
 אחד גדול ואחד קטן
 If a pair of oxen, one large and one small, chased another
 such pair of oxen,
 הניזק אומר
 גדול הזיק את הגדול
 וקטן את הקטן
 והמזיק אומר לא כי
 אלא קטן את הגדול
 וגדול את הקטן
 The ניזק claims that the large ox injured the other large ox,
 so that there is sufficient value to collect all the נזק,
 and the מזיק claims that the smaller one injured the larger
 one, so that he is limited by the value of the damaging ox;
 OR
 אחד תם ואחד מועד
 A תם and a מועד chased a large and a small ox
 הניזק אומר
 מועד הזיק את הגדול
 ותם את הקטן
 והמזיק אומר לא כי
 אלא תם את הגדול
 ומועד את הקטן
 And they are disputing whether the מועד is fully liable for
 the damage to the larger or smaller ox;
 המוציא מחבירו עליו הראיה
 He pays the lesser amount.
 This also appears to be a case of טענו חטין והודה בשעורין;
 however, the Gemara explains that in this case תפס, he
 seized the animal as payment, and so he can keep it.
 =====

10

משנה

היו הניזקין שנים
 אחד גדול ואחד קטן
 והמזיקין שנים
 אחד גדול ואחד קטן
 If a pair of oxen, one large and one small,
 chased another such pair of oxen

<p>והמזיק אומר לא כי אלא קטן את הגדול וגדול את הקטן So he's limited by the value of the damaging ox</p>	<p>הניזק אומר גדול הזיק את הגדול וקטן את הקטן So there's sufficient value to collect all the נזק</p>
---	--

OR

אחד תם ואחד מועד
 A תם and a מועד chased a large and a small ox

<p>והמזיק אומר לא כי אלא תם את הגדול ומועד את הקטן</p>	<p>הניזק אומר מועד הזיק את הגדול ותם את הקטן</p>
--	--

המוציא מחבירו עליו הראיה
 The ניזק must bring proof
 to collect the larger amount

This also appears to be a case of
טענו חטין והודה בשעורין?

However, the Gemara explains that in this case
תפס, he seized the animal as payment,
 and so he can keep it

11 The Mishnah earlier stated
 אם היו שניהם של איש אחד שניהם חייבים
 This indicates that both animals are fully liable, and
 שוורים תמים שהזיקו
 רצה מזה גובה רצה מזה גובה
 If two oxen that are תמין damage, they are both liable and,
 as Rashi explains,
 אם אבד האחד
 אם אבד האחד
 קם חבירו במקומו ומשתלם הימנו
 If one is lost, the entire נזק חצי can be collected from the
 other ox.

The Gemara rejects this idea; rather,
 שניהם
 דכל זמן ששניהם בפנינו גובה
 The term שניהם indicates that he can only collect if both
 oxen are present, because
 רבי עקיבא היא
 דאמר שותפין ניהו
 רבי עקיבא holds that the נזק owns part of the damaging ox,
 and the מזיק can argue
 זיל אייתי ראיה
 דהאי תורא אזקך ואשלם לך
 Prove that this is the damaging ox.

הדרן עלך המניח
 We have B"h completed the third Perek of בבא קמא,
 and will begin the fourth Perek, 'שור שנגח ד' זה', in the next
 Shiur בע"ה.

11 The Mishnah earlier stated...
 אם היו שניהם של איש אחד
 שניהם חייבים
 This indicates
 Both animals are fully liable
 and

שוורים תמים שהזיקו
 רצה מזה גובה רצה מזה גובה
 אם אבד האחד
 קם חבירו במקומו ומשתלם הימנו

The Gemara rejects this idea



Rather,
 שניהם

דכל זמן ששניהם בפנינו גובה

Because

רבי עקיבא היא
 דאמר שותפין ניהו

The נזק owns part of the damaging ox
 and the מזיק can argue

זיל אייתי ראיה
 דהאי תורא אזקך ואשלם לך
 Prove that this is the damaging ox

הדרן עלך המניח